

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII.

V Ljubljani, v četrtek, dne 23. avgusta 1934.

Štev. 95.

Manifestacija slov. gospodarstva

V zgodovini našega narodnega gospodarstva zavzema slovensko trgovstvo posebno odlično mesto. More se naravnost reči, da se je moglo začeti govoriti o slovenskem narodnem gospodarstvu šele takrat, ko so prišle prve organizacije trgovstva na naših tleh v slovenske roke. Ko je postal gremij v Ljubljani slovenski, ko je bil položen temelj za organizacijo slovenskega trgovstva, je bil tudi ustvarjen temelj za razvoj slovenskega narodnega gospodarstva. Kajti do tedaj se je omejevalo gospodarsko življenje Slovencev le na kmetijstvo, ki je sicer zdrava in močna podlaga za vse gospodarsko življenje, ki pa daje tudi le podlago za gospodarski razvoj naroda. Pot k blagostanju naroda pa se začne šele takrat, ko pridejo v narodne roke tudi druge in bolj dobičkanosne gospodarske panoge.

Z nastankom slovenskega narodnega gospodarstva je zato naše trgovstvo neločljivo zvezano. Šele z nastankom trgovstva pa smo dobili tudi oni kapital, da smo mogli pričeti misliti na osamosvojitve našega narodnega gospodarstva. Ni slučaj, temveč nujna posledica, da se je naše denarništvo začelo razvijati šele v času, ko je bilo slovensko trgovstvo že močno, ko je bilo že eden odločujočih faktorjev našega gospodarskega življenja. A tudi vse druge panoge našega gospodarstva so se mogle razviti le, ker so se mogle opreti na močno naše trgovstvo.

Ta velika vloga slovenskega trgovstva v našem gospodarskem življenju je sama po sebi povzročila, da se ni noben drug stan tako zelo zanimal za razvoj našega gospodarstva kot ravno trgovski. Treba pogledati le v prve številke nekdanjega »Narodno gospodarskega vestnika«, predhodnika sedanjega »Trgovskega tovariša«. Vse številke so posvečene napredku slovenskega gospodarstva in prav tako so veljale tudi vse poznejše številke »Trgovskega tovariša« do današnjega dne pospeševanju vsega slovenskega narodnega gospodarstva. Nikdar ni ozki samo stanovski interes zamisliti obzorja, da bi trgovstvo pozabilo na celotne interese gospodarstva, vedno so bile vse zahteve trgovstva v skladu z zahtevami in interesi vsega slovenskega narodnega gospodarstva.

In to nam potrjuje tudi zgodovina velikih slovenskih trgovskih shodov. Z prvim shod je bil posvečen osamosvojitvi slovenskega gospodarstva. Z drugim velikim trgovskim shodom, ki je bil 13 let kasneje, pa je trgovstvo zahtevalo ustanovitev gospodarskega sveta, vodstvo gospodarske politike po enotnih načrtih, ureditev valutnega vprašanja, izpolnitev statistike in cele vrste gospodarskih vprašanj, ki so še danes aktualna.

Tako je trgovstvo že na svojih prvih shodih dokazalo, da je vse v službi narodnega gospodarstva in da je tisti faktor, ki vedno gleda na to, da napreduje naše gospodarstvo. Tej svoji vlogi je ostalo trgovstvo vedno zvesto, zlasti pa je z vnujo izpolnjevalo v času gospodarske krize. V boju za pravilno reševanje gospodarskih vprašanj je bilo trgovstvo skozi vsa leta vodilno in zasluga trgovstva, njegovih organizacij in njegovega tiska je, da so se gospodarska vprašanja reševala z večjo vnujo in da so bila postavljena ta vprašanja v ospredje javnega zanimanja.

Zato je bil tudi vsak velik zbor trgovstva pomemben dogodek za vsa gospodarsko javnost, zato so bila vedno vsa zbora vanja trgovcev pomembna za vse naše gospodarstvo. In zato so bili zlasti občni zbori Zveze trgovskih združenj, kot osrednje stanovske organizacije trgovstva, oni forum, na katerem so se s posebno temeljitostjo razpravljala vsa gospodarska vprašanja Slovenije in tudi vse države.

Zato so bili in so občni zbori Zveze

trgovskih združenj manifestacije vsega našega gospodarstva, ker se vsi naši gospodarski stanovi zavedajo, da vodi slovensko trgovstvo ne le boj za svoje interese, temveč za napredek vsega našega gospodarstva.

V boju za pravilno rešitev gospodarskih

V Konjice!

Na občni zbor Zveze trgovskih združenj!

Vsa letošnja največja manifestacija slovenskega trgovstva je letni občni zbor Zveze trgovskih združenj. Letos mora biti ta manifestacija še prav posebno mogočna, ker je še prav posebno potrebno, da se krepko sliši mnenje trgovstva k vsem aktualnim gospodarskim vprašanjem. Kajti v boju za dobro rešitev gospodarskih vprašanj, za pravilno ureditev gospodarskega življenja je trgovstvo vodilno!

Pa tudi v svojem lastnem interesu mora trgovstvo poskrbeti, da bo tudi njegova letošnja manifestacija v Konjicah tako mogočna, kakor so bili vsi prejšnji občni zbori Zveze trgovskih združenj. Kajti davčna obremenitev trgovstva je dosegla že to stopnjo, da mora trgovstvo izpregovoriti in povedati, da je ne le dosežena, temveč tudi že prekoračena gornja meja dopustnosti.

Poleg davčnega vprašanja pa je še cela vrsta drugih vprašanj, ki tako zelo posegajo v življenje trgovca, da mora ta nastopiti za njih pravilno in čim prejšnjo rešitev. Vprašanje trgovin, prodajaln, obiskovanje zasebnih strank po tujih potnikih, krošnjarstvo, računski listki, ovire našemu sadnemu in lesnemu izvozu itd., vse to so vprašanja, za katerih ne more biti brezbržen nih en trgovec. O vseh teh vprašanjih pa se bo razpravljalo v Konjicah na občnem zboru Zveze trgovskih združenj in zato mora biti udeležba čim večja, da bo javnost videla, da je vse slovensko trgovstvo enodušno za zahtevami in predlogi svoje osrednje borbene organizacije.

Občni zbor v Konjicah bo po velikem kongresu vsega jugoslovanskega trgovstva v Skoplju. Občni zbor bo zato potrdilo, da vse slovensko trgovstvo odobrava vse sklepe skopljanskega kongresa in da je organizacija vsega jugoslovanskega trgovstva izvršeno dejstvo. Tudi zato je potrebno,

vprašanj, v boju za večje upoštevanje gospodarskih problemov je bilo trgovstvo vodilno in zato je vsaka njegova manifestacija tudi manifestacija vsega našega gospodarstva. In v tem je velik pomen tudi nedeljskega občnega zbora v Konjicah, v tem je že tradicija slovenskega trgovstva.

da bo občni zbor v Konjicah res mogočna manifestacija edinstva slovenskega trgovstva z vsem ostalim jugoslovanskim trgovstvom.

Zato v Konjice, zato na občni zbor Zveze trgovskih združenj, da bo tudi letošnja manifestacija trgovstva enako mogočen dokaz zavednosti in solidarnosti slovenskega trgovstva, kakor so bile vse druge!

V soboto, dne 25. avgusta ob 4. popoldne bo v Konjicah

predkonferenca,

na kateri se bodo razpravljali vsi predlogi združenj. Na predkonferenci se določijo tudi resolucije za glavno skupščino. Predkonferenca je namenjena le za delegate in na njej se določijo bodoče smernice dela. V nedeljo, dne 26. avgusta pa bo ob 9. popoldne v kino-dvorani

14. redna letna skupščina,

ki bo zunanja manifestacija slovenskega trgovstva.

Dnevni red letne skupščine je določen tako-le:

1. Poročilo predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Računski zaključek za leto 1933. in poročilo nadzornega odbora.
4. Proračun in določitev zvezne doklade za l. 1934.
5. Izprememba Zvezinih pravil.
6. Resolucije.

V primeru nesklepnosti ob napovedani uri se vrši po čl. 10. Zvezinih pravil eno uro pozneje ravnotam z istim dnevnim redom druga skupščina, ki sklepa veljavno neglede na število navzočnih delegatov.

Vsak zvezni delegat se mora na skupščini izkazati s poverilnico, ki mu jo izda uprava njegovega združenja.

Naša gospodarska osamosvojitve in karteli

Pri nas se je v širokih slojih naroda, pa tudi v drugih, udomačilo naziranje, da so karteli absolutno zlo, ki ga ni mogoče dovolj ostro pobjiti. Z ozirom na delovanje nekaterih kartelov, ki so kar neusmišljeno dražili blago — spominjamo le na sladkorni kartel — ni bilo čudno, če je takšno naziranje tudi nastalo. Pod vplivom tega naziranja je tudi nastala zahteva po prepovedi kartelov in nova uredba o kartelih je tudi sestavljena v znatni meri s tega vidika.

Toda karteli sami na sebi niso še nobeno zlo in tudi ni treba, da bi bilo njih delovanje škodljivo za celoto. Karteli postanejo zlo šele takrat, kadar služijo edino le profitarstvu najslabše vrste, kadar se ustanavljajo s tem namenom, da ustvarijo za določene gospodarske panoge monopol, da se morejo cene po mili volji navijati navzgor do neznanosti. Takšne kartele bi seveda treba bilo prepovedati, dasi je z zakonskimi sredstvi zelo težko zagrabiti vse te kartele, ki dostikrat obstojajo ne da bi bilo mogoče njih eksistenco dokazati.

Toda so tudi karteli, ki so koristni za celoto in ki jih ne bi mogli brez škode pogrešati. Če ima n. pr. kartel ta namen, da regulira produkcijo v tej zdravni nameni, da se prepreči vsaka hiperprodukcija v eni panogi, v drugi pa pomanjkanje, potem je takšen kartel narodnemu gospodarstvu le v korist. Mi vsi vemo, da je pri nas nova ureditev produkcije nujno po-

trebna, ker proizvajamo nekaterih pridelkov premalo, drugih pa preveč. Tako je znano, da nam primanjkuje industrijskih sirovin, dočim imamo drugih v izobilju. Znano je nadalje, da gojimo iz konservativnosti razne kulture v krajih, v katerih ne uspevajo dobro. Vse to povzroča, da so naši kmetijski proizvodi še silno daleč od tipiziranja, vsled česar imajo nižjo ceno. Ureditev naše kmetijske proizvodnje je zato nujna zadeva in samo pozdraviti bi bilo treba kartele, ki bi v ta namen nastali.

Pa tudi glede industrijske proizvodnje bi morali pogledati na kartele tudi še iz drugih vidikov, s katerih pa navadno gledamo. Tako se pri nas zelo propagira geslo: »Svoji k svojim!«, ki naj omogoči našo gospodarsko osamosvojitve. Toda za osamosvojitve je treba denarja, mnogo denarja, ker izgubi gospodarska osamosvojitve ves smisel, če se ne razteza tudi na velika industrijska podjetja. Pri nas pa bi bila ugodna tla za marsikatero industrijsko podjetje, ker pa nismo imeli denarja, so jih mesto nas ustanavljali tujci, ki so imeli denar. Nastala je tako pri nas velika domača industrija, ki pa je le po imenu naša, v resnici pa vseskozi last tujcev, vsled česar gre tudi glavni dobiček teh podjetij v tujino.

Če pa bi se znali med seboj dogovoriti, bi mogli spraviti skupaj tudi denar za ustanovitev teh novo nastalih podjetij. — Tako n. pr. bi mogli naši veliki manufak-

turisti, če bi bili med seboj složni, z lahko to ustanoviti potrebne tekstilne tvornice in njih podjetja bi bila v resnici domača. Te tvornice bi mogle tudi z uspehom konkurirati z vsemi tujimi, ker bi jim mogli trgovci, lastniki teh tvornic s kartelno pogodbo zagotoviti potrebni odjem. Ali bi bila mar takšna kartelna pogodba za naše narodno gospodarstvo škodljiva? Ali mar ne bi bila ta pogodba edini način, da pridemo do gospodarske osamosvojitve. Še danes bi bila ta pot uspešna.

Vse pa kaže na to, da postaja tudi vedno bolj potrebna, ker v deželo prihaja vedno več tujcev s kapitalom, ki ustanavljajo tu svoja podjetja. Pogledati treba le v trgovinski register. Dočim bleste naša imena med izbrisi, so med vpisi skoraj izključno samo tuja imena. Ni čuda, če se govori že o pripravah za zgraditev židovske sinagoge v Mariboru. S tujim podjetjem pa ne pride le tuji lastnik, temveč tudi tuji ravnatelj, tuji strokovnjak in skoraj postaja neka nova tuja tvornica tudi trdnjava tuje nacionalne misli.

Ali ne postaja vedno bolj jasno, da je proti tej invaziji tujega kapitala in tujega podjetništva obrambni kartel naših ljudi vedno večja nujnost. Kaj pa je na vse zadnje geslo: Svoji k svojim! drugega, ko tih dogovor vseh narodno zavednih ljudi, da kupujejo svoje potrebščine le pri domačem podjetju. Ali ne bi bilo zdravo, če bi bila vsa država pod vlado takšne tihe kartelne pogodbe?

Kapitalno slabotni narodi morejo zbrati potrebne kapitale le z nad vse složnim delom in z izkoriščanjem vseh možnosti, ki jih daje narodna misel. Med te možnosti spadajo tudi karteli za ustanavljanje novih podjetij, za konkurenco s tujimi podjetji in za popolno obvladovanje trga. Naravnost monopolni položaj bi morali na domačem trgu priporočiti res domačim podjetjem! Kako se to doseže, ni glavno vprašanje, ker glavno vprašanje je, da se to doseže. In če ne gre drugače, bi se moralo to doseči tudi s karteli.

Tudi s tega vidika bi bilo treba presojati kartele ter razlikovati med onimi, ki so nam v korist ter med onimi, ki so nastali iz profitarne spekulacije tujca.

Jesenski Ljubljanski velesejem

Zopet bo oživela naša bela in lepa Ljubljana med 1. in 10. septembrom. Gospodarsko in kulturno središče Dravske banovine bodo posejeli desetstosot gostov iz vseh krajev naše prostrane države in inozemstva, da si ogledajo bogato zalozeno in pestro razstavo »Ljubljana v jeseni«.

Na razstavišču 40.000 m² bodo nameščene v desetih velikih razstavniških zgradbah sledeče razstave:

1. Glasbena razstava.
2. Umetnostna razstava »Slovenska pokrajina«.
3. Higijenska razstava »Mati in dete«.
4. Izseljeniška razstava.
5. Ribarska razstava.
6. Razstava malih živali ter razstava koz in ovac domačih pasem 8. do 10. septembra.
7. Mednarodna razstava psov vseh pasem 1. do 2. septembra.
8. Arhitektonska razstava.
9. Weekend-razstava.
10. Hranilniška razstava.
11. Poljišvo, stanovanjska oprema. Radio.
12. Industrijski in obrtni oddelki.
13. 8. septembra tekmovanje jugoslovni harmonikarjev na velesejmu.

50% popust na železnica. Vozne olajšave so priznane tudi na parnikih.

Za polovično voznino na velesejem zahtevajte na odhodni postaji železniško kaznico, ki jo dobite za Din 5.—

»Ljubljana v jeseni« bo prirejena vedno in z ljubeznijo. Oglejte si to razstavo!

Železniške tarife

Tarifni odbor je treba popolnoma reorganizirati

Tovorni promet, ki daje železnicam glavni dohodek, je na naših železnicah zelo nazadoval. Ni pa to le posledica splošnega zastoja v poslovnem življenju, temveč tudi direktna posledica previsokih železniških tarif, ki so zlasti po padcu cen za nekatero blago tako visoke, da jih dotično blago kratkoma ne prenese. Ker pa so tudi državne železnice gospodarsko pridobitno podjetje, ki bi se moralo vzdrževati samo, so naravno morale tudi železnice gledati na to, da svoje dohodka povečajo in da spravijo svoje izdatke v ravnovesje z dohodki. V ta namen so železnice linearno povečale vse tarife, efekt tega poviška pa je bil, da so dohodki železnice še bolj padli. Kajti režijski stroški železnice so odvisni od množine prometa in se znižujejo ob velikem prometu, povečujejo pa ob malem. Kadar pa so bile že stare tarife za večino blaga previsoke, tedaj je bilo jasno, da mora pri povišanih tarifah promet še bolj pasti. Mesto da bi železnice z znižanjem tarif omogočile podjetnikom, da bi se v večji meri posluževali zopet železnice, je železniška uprava s povišanjem tarif še povečala splošni beg od železnice. Da, prišlo je že tako daleč, da je zopet oživel promet z navadnimi kmečkimi vozovi, ker se ta pri vsej zamudi časa bolj izplača.

Vse to je dalo »Privrednemu pregledu« povod, da je objavil vsega upoštevanja vredni daljši članek o naših železniških tarifah. V tem članku konstatira, da odločuje o naših tarifah dejansko samo ena oseba — šef tarifnega oddelka. Tarifni odbor, ki bi moral biti najbolj odločilen za določanje naših železniških tarif, ima samo posvetovalen glas in zato se na njegovo mnenje dejansko nihče ne ozira. Naj tarifni odbor tudi stokrat predlaga znižanje tarif, se te vseeno zvišajo, če sklene tako šef tarifnega oddelka. Zato zahteva članek v »Privrednem pregledu«, da se tarifna služba pri naših železnicah izpremeni iz temelja. Ne gre, da odločuje en sam človek; še manj gre, da se z enim samim upravnim aktom odloča o napredku celih panog gospodarstva, katerih napredek je odvisen od prevozne službe. S previsokimi tarifami se podjetja naravnost silijo, da najdejo mimo železnice drug način za zadovoljitev svojih prevoznih potreb.

Tarifno službo je treba tako izpremeniti in reorganizirati, da more izdajati sklepe o tako važnih vprašanjih samo posebej organizirano telo, v katerem morajo imeti odločilno besedo ravno oni, ki uporabljajo železnico za prevoz svojega blaga. Smatramo za potrebno, da se zopet in čimprej ustanovi stari tarifni odbor, z vsemi njegovimi prejšnjimi pravicami, ki pa morajo biti še spopolnjene in razširjene. Kompetenca tega odbora se ne bi raztezala samo na železnice, temveč tudi na vsa druga prevozna sredstva. Sklepi tega odbora bi morali biti obvezni, ne pa samo konzultativni, kakor danes. Kako bi ta odbor bil sestavljen, katere organizacije bi bile v njem zastopane in kako bi deloval, to bi se določilo kasneje po njegovi ustanovitvi. Na vsak način pa bi bilo treba takoj rešiti vprašanje, če so avtomobili, avtobusi, tovorni avtomobili prevozna sredstva, ki spadajo v resor prometnega ministrstva ali pa so to obrti, ki spadajo pod gospodarstvo in s tem tudi državi.

trgovinskega ministra. Treba bi bilo že enkrat rešiti vprašanje kompetence za vsa ta prevozna sredstva.

Služba izkoriščanja vseh prevoznih sredstev se mora voditi z enega mesta. Današnja mešanica je privedla tudi do sedanje zmešnjave, do konkurence, do odvzemanja transporta in do medsebojnega paraliziranja ter imobilizacije, kar vse škoduje podjetjem samim, narodnemu gospodarstvu in s tem indirektno tudi državi.

Če bi obstojal osrednji organ, ki bi vodil vso prevozno službo ter odločal o prevoznih cenah, ne bi prišle niti naše železnice v sedanji neugodni položaj, niti se ne bi podjetniki mučili, da se v dobi motorizacije in elektrifikacije vračajo na stare vozove s konji in voli, ker so ta vozila danes cenejša in zato bolj pripravna.

Seveda bi v novem tarifnem odboru bile zastopane kot najmočnejši podjetnik tudi naše železnice in bi zato imele v tem odboru najmočnejšo besedo. Toda pri tem bi morale tudi upoštevati življenjske interese drugih članov odbora.

Ta tarifni odbor bi imel nalogo, da sedanje tarifno gradivo pregleda, uredi in poenostavi, ker so današnje tarife s svojimi večnimi izpremembami in dopolnitvami tako nejasne, da se ne spozna v njih niti strokovnjak, poslovni svet pa jih more komaj še uporabljati.

Zaradi te nejasnosti cveto danes razne pisarne za reklamacije za napačno ali za preveč plačane prevoznine. Obstoj teh pisarn pa je v resnici samo v škodo podjetnikom in železnici.

Končno se članek obrača proti linearnemu povišanju železniških tarif tudi z ozirom na razne refakcije in pravi: Linearno povišanje železniških tarif bo v korist samo tujim transportnim podjetjem, ker jim bodo dali dovoljeni refakcijski odstotki večji dobiček, kakor pa so ga predvidevali, dočim bo imela železnica le nekaj več dobička, zato pa bo gospodarstvo tem bolj prizadeto. Naloga tarifnega odbora bo, da napravi takšnemu poslovanju s tarifami konec in da kaznuje one, ki z refakcijami poneverjajo, kar se dogaja danes.

Ne moremo vedeti, toda bilo bi dobro, če bi se moglo zvedeti, kakšen odstotek dohodkov se izplačuje v obliki povračevanja vozarine in refakcij iz železniške blagajne in kakšen del teh zneskov se vrača našim gospodarstvenikom, katerim vse to dejansko pripada, kakšen del pa ostaja v blagajnah raznih reklamacijskih pisarn in transportnih podjetij, od katerih ni niti eno domače. Te številke bi bile najboljše ilustracija naše tarifne službe.

Treba res že napraviti temu konec, da bo naš tarifni odbor le odbor za brezuspešne predloge, kar je danes. Ustanoviti je treba tarifni odbor, ki bo res imel nekaj besede in v katerem bodo odločali ljudje iz praktičnega gospodarskega življenja, da bodo vse prevozne tarife v skladu s potrebami gospodarstva in da bo konec nezdrave in tudi čisto nepotrebne konkurence med železnicami in zasebnimi prevoznimi podjetji.

Tarifno službo treba čisto debirokratizirati, da se bo mogla prilagoditi na naše poslovno življenje in da bo res v korist

Dejansko pa so v mnogih državah izda mnogo več za zdravila, v drugih zopet precej manj. Tako potroši Amerika za vsakega svojega prebivalca na leto zdravil za 8 do 9 mark, Avstralija 3 do 4, Evropa 2 do 3, Azija 0,30 in Afrika 0,20 do 0,30 marke.

V Evropi proizvaja največ zdravil Nemčija in njena letna proizvodnja se ceni na 350 do 400 milijonov mark. Proizvodnja Vel. Britanije se ceni na 250 do 275 milijonov mark, ona Francije na 200 do 250 milijonov. Znatno proizvaja zdravil tudi Nizozemska, ki se zlasti bavi s proizvodnjo kinina in njegovih soli. Ena tretjina vse svetovne proizvodnje kinina odpade na Nizozemsko. Celotna proizvodnja zdravil Nizozemske se ceni na 35 milijonov, Belgije pa na 25 milijonov mark. Od drugih držav proizvaja precej zdravil Irska in se ceni njena produkcija na 1 milijon mark.

Največ zdravil izvaža Nemčija in sicer za 120 milijonov mark. Nato slede: Francija s 60 do 65, Vel. Britanija s 25, in Nizozemska s 5 milijoni mark.

Vedno plača račun trgovec

Kakor se sedaj poroča, je pomenil Mariborski teden za vse dobiček, le ne za trgovce. Tako je konstatiral neki voliki manufakturst v Mariboru, ki daje mnogo blaga na obroke, da mu v avgustu 70% dolžnikov ni plačalo avgustovega obroka. Tudi sicer se čujejo mnoge pritožbe, da so zlasti prireditelje na zabavišču preveč navezale ljudi k zapravljanju. Tako je tudi »Mariborski večernik« ostro obsodil nastop »zlatih« deklet na tednu. — Seveda je na drugi strani tudi res, da je dohod tako velikega števila kujev zelo dvignil promet v mestu. Vendar bi bilo treba v bodoče bolj gledati na to, da tuji trgovci in kramarji ne bi mogli delati konkurence mariborskim trgovcem in obrtnikom. Tudi v nacionalnem pogledu bi bilo to samo dobro, ker so ti tuji kramarji že izživali s svojo nemščino.

Čas je, da se pri vseh prireditvah gleda malo bolj na interese domače trgovine in obrta, ker res ni treba, da bi vedno plačal račun domačin, zlasti domači trgovec.

VABIMO VAS!

LJUBLJANSKI VELESEJEM

1. — 10. IX. 1934

Železniška izkaznica za 50%, popust na železnicah se dobi na vseh postajah po Din 5.—

40.000 m² — 15 razstav:

Glasbena - umetniška - higijska - izseljenska - ribarska - perutnine, koz, ovac, psov - arhitektonska - "Weekend" - hranilniška - poštvo - radio - živila.

Festival

SLOVANSKIH PLESOV

Tekmovanje harmonikarjev
Velikomestno zabavišče

Pred sklenitvijo veterinarske konvencije z Bolgarsko

Strokovni zastopnik kmetijskega ministrstva se je vrnil iz Sofije, kjer se je pogajal zaradi sklenitve začasne veterinarske konvencije. O uspehu pogajanja bo predložil ministru obširno poročilo. Bolgarska zahteva prost tranzit za svojo živino, ki bi jo prevažala skozi naše ozemlje. Listi pišejo, da bo v tej točki najbrže dosežen sporazum in da bi moglo že v kratkem priti do sklenitve začasne veterinarske konvencije z Bolgarsko.

Natečaj za sprejem diplomiranega gradbenega inženjerja

Zbornica za TOI v Ljubljani sporoča:

Na podlagi odobritve ministra vojske in mornarice bo sprejet v službo pri referentu inženjerije Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani diplomiran gradbeni inženjer v svojstvu kontraktualnega uradnika — inženjerja. Kandidati za to mesto morajo predložiti svojeručno podpisano prošnjo, taksirano po zakonu o taksah Komandantu Dravske divizijske oblasti za referenta inženjerije v Ljubljani osebno ali po pošti.

Prošnja mora biti opremljena s temi dokumenti: 1. krstni list, odnosno kako drugo potrdilo, iz katerega je razvidno, da ni prosilec star nad 40 let; 2. potrdilo, da je duševno in telesno zdrav, ki ga izda vojaški zdravnik dotične komande, ki je kandidat krajevno najbližja. To potrdilo mora biti taksirano po zakonu o taksah. 3. domovnico; 4. нравstveno izpovedevalo. 5. dokument v originalu ali overovljen prepis o dovršeni šolski in strokovni naobrazbi, poleg tega tudi uverenje o dosedanjih praksih; 6. potrdilo o regulirani vojni obvezi, ako se pa plača vojnika, pa potrdilo o plačani vojnici; 7. potrdilo sodišča, da kandidat ni pod skrbstvom ali stečajem; 8. potrdilo, da kandidat ni bil obsojen na izjubo častnih pravic. Prošnje je dostaviti najpozneje do 12. septembra 1934 pri gori navedeni komandi. Kandidati morajo biti državljani kr. Jugoslavije in diplomirani gradbeni inženjerji z dovršeno tehniško fakulteto doma ali v inozemstvu, v zadnjem primeru pa mora biti diploma nostrificirana.

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 22. avgusta ima to vsebino: Zakon o mestnih občinah — Odredba o listini, ki spremeni pošiljko špirta — Razne objave iz »Službenih novic« — Razni razglasi sodišč in uradov ter razne druge objave.

Po svetu

Bolgarski poslanik v Beogradu Kjusjeva-
nov je premeščen za poslanika v Prago.

Vojaške časti so bodo izkazale po odredbi vlade na grobu ubitega polkovnika Marinopolskega, ki so ga makedonstvujušči po krivem obdolžili špionaže in ga nato v zaporu zadavili, da bo spomin na tega odličnega bolgarskega oficirja zopet popolnoma rehabilitiran.

Vojaški zaroti so prišli na sled v Grčiji. Dva generala in več višjih oficirjev je bilo aretiranih. Namen zarote je bil vpostavitv diktature generala Plastirisa.

Mednarodno konferenco za preprečenje vojne je sklicala belgijska vlada za junij 1935.

Poincaré je izjavil, da popolnoma zaupa sedanji Doumergeovi vladi in zunanjemu ministru Barthouju, ki je obnovil pristrane stike s prijateljskimi državami. Še v februarju zelo resni položaj se je sedaj popravil. Za Francijo ni sedaj druge rešitve, ko nacionalna vlada.

Barthou se sestane z Mussolinijem v prvi polovici meseca septembra. Tako vsaj poročajo listi.

Francija bi dovolila povečanje avstrijske vojske le pod pogojem, da služi edinole ohranitvi notranjega miru.

Schuschnigg je imel v Firenci dva, skupno 3 ure trajajoča sestanka z Mussolinijem, ki je predlagal vojaško zvezo med Italijo in Avstrijo, da bi imela Italija pravico tudi z oboroženo silo intervenirati v Avstriji proti spremembi režima. Ni še gotovo, če bo imel Schuschnigg ta pogum, da se tej Mussolinijevi zahtevi upre.

Na uredništvu rimskega lista »Giornale d' Italia« so baje pripravljali hitlerjevi bombni atentat, ker je list silno ostro pisal proti narodnemu socializmu.

Vse premoženje dr. Rintelena je zaplenjeno, mnogim bogatim avst. nar. socialistom pa so bile naložene velikanske globe v povračilo škode, ki jo je povzročil hitlerjevski puč.

Zopet sta bila obešena v Avstriji dva narodna socialisti, ker so našli pri obeh eksplozivne stvari.

Združene drž. Sev. Amerike so postale član Mednarodnega urada za delo, ki je del Društva narodov, kateremu pa Združene države ne pripadajo.

Švicarski tisk ostro nastopa proti spremeni sovjetske Rusije v Društvo narodov.

Diplomatske odnose s sovjetsko Rusijo je pretrgala mandžurska vlada.

Kominternu je nezadovoljna z Litvinovo zunanjo politiko, ker da je v absolutnem nasprotju s komunističnim idealom. Vodja kominterne Manujski je imel zaradi tega daljšo konferenco s Stalinom, ki se pa ni odločil ne za Litvinova in ne za Manujskega, ker sta mu oba potrebna.

Kolonije velesil v severni Afriki se bodo razmejele na ta način, da bo potisnjena Italija proti Abesiniji. Gorovje Tibesti dobi Francija in torej ne bodo izpolnjene italijanske želje, da prodre do Čadskega jezera.

Japonska ustanovi posebna poslaništva v Južni Afriki, Abesiniji, Egiptu, Palestini in Finski.

V ladjedelnici v Genovi grade obalne stražarske ladje za račun sovjetske Rusije.

Ker so dosegli Baski in Katalonci svoje avtonomne pravice, so začeli to zahtevati sedaj še prebivalci Galicije v Španiji.

Vse časopise domačinov je prepovedala francoska vlada v Tunisu in Maroku. Prepoved je zadela 314 časopisov.

Japonski proračun za leto 1935/36 bo znašal po predlogih posameznih ministrstev okoli 2800 milijonov jen.

Francoski proračun za l. 1935 predvideva okoli 50 milijard frankov izdatkov, a bo najbrže znižan na 46,8 milijard.

Latiški minister Anus je bil obsojen na tri leta ječe, ker je poneveril državni denar.

Skupno je dosedaj Francija izgnala, ali odvzela dovoljenje za delo 4.500 poljskim delavcem. Vsa izgnanstva so posledica političnega nastopa poljskih delavcev.

Skupna vsota izplačanih delavskih mezd in uradnih plač v Nemčiji je znašala v drugem četrtletju 7500 milijonov mark, dočim je znašala pred enim letom 8 milijard.

Letošnja letina tobaka bo v Jugoslaviji dobra, zlasti v Hercegovini. V Južni Srbiji pa je zopet manj zasajenega tobaka, ker monopolska uprava še vedno ne dovoli prosto saditev tobaka za izvoz.

Proizvodnja in potrošnja zdravil na svetu

Proizvodnja zdravil se je zlasti razvila v industrijsko visoko razvitih državah. Tako n. pr. odpade 85 odstotkov vse proizvodnje zdravil na šest držav, in to: Združene države Sev. Amerike, Nemčija, Francija, Vel. Britanija in v zadnjem času tudi na Japonsko in Rusijo. Vrednost enoletne proizvodnje zdravil se ceni na 2,75 milijard mark. Od te proizvodnje odpade na Evropo 45 odstotkov, na Severno Ameriko 44, srednjo in Južno Ameriko 3, Azijo 8 in Avstralijo nekaj nad 5 in pol odstotka.

Ker je na svetu približno 2 milijardi ljudi, bi prišlo na vsakega človeka na leto zdravil za približno poldrugo marko. Ker pa gre zdravilo, preden pride v roke potrošnika, skozi mnoge roke in ker se zdravilo podraži zaradi carine, dovoza, davkov in drugih izdatkov znatno, se more računati, da znaša potrošna vrednost vseh zdravil na leto okoli 5 in pol milijard mark ter bi prišlo na vsakega človeka zdravil za 2,50 do 3 marke.

Denarstvo

Hranilniška razstava

Ko je pred tremi leti prišlo v Jugoslaviji do splošnega dviganja vlog iz vseh vrst denarnih zavodov, se je pokazalo, kako malo se pri nas uvažuje pomen denarnih zavodov za napredek gospodarstva. Ali se zavedamo, da z nepotrebnim odtegotvjenjem vlog denarnemu zavodu in s skrivanjem dvignjenega zneska povečujemo brezposelnost in spravljamo v nevarnost ekzistenco zavodovih dolžnikov? Pri tem pa sami sebe oropamo obresti, ki bi nam jih sicer nosila naša vloga.

Odlično mesto med denarnimi zavodi v Sloveniji zavzemajo hranilnice, ki vse uživajo jamstvo ali banovine ali ene oziroma tudi več občin. Delovanje teh naših zavodov je obtekoristno. Na to delovanje in te koristi hoče najširšo javnost opozoriti hranilniška razstava, ki naj prepriča občinstvo, da je mesto denarju v denarnem zavodu, ne pa doma, ker je možen napredek le, ako morejo denarni zavodi, predvsem hranilnice, dati nova posojila. Nalaganje odvisne gotovine in dajanje posojil je pogoj za rešitev sedanje gospodarske miserie.

Razstavljeno gradivo izvira iz 15 raznih držav ter predločuje važen pomen hranilnic v telesu narodnega gospodarstva.

Polletne bilance francoskih velebank

Vloge v 3 vodilnih francoskih depozitnih bankah so nazadovale od 30,3 na 28,5 milijard frankov, razpoložljiva sredstva pa so nazadovale od 31,5 na 29,6 milijard. Gotovina, ki je že padla od 5,7 na 4,9 se je mogla v drugi polovici polletja popraviti na 5,4 milijarde frankov. Kontokorentni računi so nazadovale od 7,6 na 6,7 milijard. Povečalo pa se je stanje meničnih posojil, in sicer od 17 na 17,4 milijard frankov.

Okrepljena pozicija ameriških velebank

Po »American Banker« so narasle vloge v 25 ameriških velebankah od 11,5 milijard sredi lanskega leta na 13,3 milijarde sredi letošnjega leta. Depoziti v vseh drugih bankah so se povečali le za 700 milijonov dolarjev. Vsi bančni depoziti v USA. so se povečali od 33 na 35,5 milijard dolarjev in je s tem delež velebank narasel od 35 do 38 odstotkov. Moč velebank je narasla zlasti zato, ker vlagajo podediške banke svoj odvisen denar v velebanke, ker nimajo druge prave prilike za naložbo.

*

Obrestna mera na vloge, kakor je sedaj po uredbi o maksimiranju obrestne mere določena, je, po mnenju zagrebških »Novosti« za vloge na vask način previsoka. Če morejo dobivati denarni zavodi za kmetijske kredite največ po 6% obresti, potem ne morejo plačevati na vloge 5-5% obresti. Maksimalno obrestno mero za vloge bi bilo treba znižati na 3%.

Po zadnjem izkazu nemške Državne banke se je njeno kritje znižalo od 2.18 na 2.14%.

Japonska je kupila od Rusije 24.044 kg zlata v vrednosti 64,4 milijonov jen. S temi nakupi se je povečala zlata podloga japonske banke na 457.633.000 jen.

Drastične reorganizacije N. R. A.?

Baje nameravajo predsednik Roosevelt in njegovi svetovalci temeljito spremeniti politiko N. R. A., nekako po teh smernicah: General Johnson bo odstopil kot upravnik N. R. A. in na njegovo mesto bo stopil odbor 3 do 5 članov. Tisti zakoni, ki zdaj povzročajo monopolne, pretirane cene, bodo ukinjeni. Določbe o minimalnih cenah ostanejo v veljavi le toliko, da se prepreči izkoriščanje delavstva in nelojalna konkurenca.

Nadzorstvo nad razmerjem med delavstvom in podjetništvom bo popolnoma ločeno od N. R. A. in postavljeno pod delovno ministrstvo, pri katerem se je že osnoval poseben »Odbor za narodne delovne odnose«. Te reforme so Rooseveltov odgovor na zelo razširjene kritike N. R. A. in obenem priznanje o njegovem sedanjem polomu.

Olajšave Drž. hip. banke za svoje dolžnike

Upravni odbor Državne hipotekarne banke je na svoji seji dne 16. avgusta sprejel te sklepe:

I.

1. Za vsa hipotekarna dolgoročna posojila, dovoljena pred 31. marcem 1931 se zniža obrestna mera na 7%, počenši s prvim anuitetnim rokom po 1. septembru. (Sedanja obrestna mera je znašala 8%.)

2. Na prošnjo dolžnikov se dovoli za vsa dolgoročna hipotekarna posojila z rokom 25 let, ki so bila dovoljena po 9. maju 1927 in pred 31. marcem 1931, podaljšanje roka za izplačilo za 5 let. Tega podaljšanja roka pa ne morejo biti deležni dolžniki, ki jim je bil rok že s kakšnim prejšnjim sklepom upravnega odbora podaljšan.

3. Na prošnjo dolžnikov se hipotekarnim dolgoročnim posojilom s plačilnim rokom od 12 do 15 let podaljša amortizacijski rok na 25 let.

4. Na prošnjo dolžnikov se more za vsa menično-hipotekarna posojila, dovoljena do tega sklepa, z dogovorjenim amortizacijskim rokom 5 let, podaljšati ta rok na 10 let, računajoč rok od dneva zadolžitve in pod pogojem, da je posojilo še nadalje menično-hipotekarno z dogovorjenimi obrestmi.

5. Da se na prošnjo dolžnika neizplačane obresti kapitalizirajo:

a) če znesek neplačanih anuitet zapadlega posojila ne znaša več ko 20% prvotne vsote zadolžitve;

b) če znesek nove zadolžitve, to je prvotne glavnice, z dospelimi kapitaliziranimi obrestmi ne presega prvotne vsote posojila.

II.

Plačilne olajšave, predvidene s tem sklepom, se nanašajo samo na fizične osebe, ki so hipotekarni dolžniki.

Plačilnih olajšav po tem sklepu se ne morejo poslužiti dolžniki po dolgoročnih hipotekarnih posojilih, ki so bila dovoljena po 31. marcu 1931, olajšav po točkah 1., 2. in 3. pa ne oni dolžniki, katerim se dolžne obresti ne morejo kapitalizirati, ker presega vsota neplačanih anuitet 20 odstotkov prvotnega dolžnega zneska.

Vsak dolžnik, ki se hoče poslužiti teh olajšav, mora vložiti v roku 6 mesecev, od 1. septembra do 1. marca 1935 prošnjo na banko, oziroma njene glavne podružnice ali agenture, pri katerih se vodi njegov dolg, na predpisanih obrazcih in navesti:

a) če se mu naj dovoli zmanjšanje anuitet v zvezi z znižanjem obrestne mere, a po veljavnem izplačilnem roku;

b) ali se mu naj dovoli znižanje anuitet v zvezi z znižanjem obrestne mere s podaljšanjem izplačilnega roka ali pa samo s podaljšanjem roka za menično-hipotekarne dolgeve;

c) ali se naj izvrši kapitaliziranje neplačanih obresti.

Če dolžnik ne vloži prošnje, a plačuje še naprej stare anuitete, bo uporabila banka vsled znižanja obrestne mere nastalo razliko za večje izplačilo anuitet, da se dolg preje izplača. Če dolžnik, kateremu se je dovolila olajšava, dvakrat po vrsti ne izplača anuitete, bo banka brez odloga prodala jamstvo za plačilo svoje terjatve.

Velike velesejemske pridelitve

Ribarsko razstavo

Na letošnjem jesenskem velesejmu v Ljubljani od 1. do 10. septembra bo organizirala Zveza ribarskih društev za Slovenijo. Ribarstvo pridobiva od dne do dne več veljave vsled umnega razumevanja v gospodarskem, tujsko-prometnem in sportnem oziru. Moderno in praktično oskrbovanje naših potokov, skrb za pravilno vlaganje, negovanje vode in rib, z eno besedo umno ribogojstvo dovaja do edino lepih uspehov.

Ribarska razstava bo pokazala delo ribičev v preteklosti, razkrila bo sedanje stanje ribarstva in dokazala, da se z umnim gospodarstvom vendarle da doseči gnotni dobiček.

Razstava bo nameščena v velesejmskem paviljonu G. V paviljonu bo živ potok — umetna reka, dolga približno 30 m, široka do 2 m s padcem 1 m. Nameščene bodo kotanje, razne globeli do 1 m. Tu notri bodo porazdeljene ribe vseh domačih vrst: lipani, postrvi vseh vrst, sulci, skratka salmoidi, dalje ščuke, somi, somičji, petrovke, bolni, menki, platnice, podusti, kleni, karpi, linji, mrene itd. Primerno razmeram, kakor rabi riba deročo ali mirno vodo, bodo ribe po vrsti nameščene, sami doraščeni in težji komadi. Ob potoku bo porazdeljeno razno vodno in močvirno rastlinje, tla vseh korit pa obložena s peskom, kamenjem in talno hrano za ribe v obliki raznih nimf, enodnevnic, kapičev, piškurjev itd. Ena obrežna stran bo dostopna v celoti občinstvu, ki motri ribe skozi steklene šipe, vdlane v stene korit. Druga obrežna stran pa bo nudila vpogled v razne priprave ribiškega pribora, lovnega orodja, mrež itd., za morje in sladke vode. Poleg tega bodo tu nameščeni terariji, akvariji in razstavljene so tudi amfibije.

Razstava ovc in koz

Da se vzbudi večje zanimanje za ovčerejo in kozjerejo, prireja društvo »Zivalca« tudi razstavo koz in ovc. Razstavljene bodo koze molznice, kozli, kozlički, dalje ovce, ovni in jagnjeta vseh pasem, ki jih goje rejci v Dravski banovini. Razstavljene bodo tudi razni predmeti in izdelki iz volne in kožuhovine in usnja, krmila in potrebščine.

Ovca in koza sta zelo koristni živalci in ni prav, da opuščamo njih rejo. Razstava bo od 3. do 10. septembra t. l. na velesejmu v Ljubljani.

Razstava psov

Priprave za IV. mednarodno razstavo psov vseh pasem, ki bo v okviru jesenskega velesejma 1. in 2. septembra, stopajo vedno bolj v ospredje. Te dni se začne razdajati in razpošiljati vse tiskovine: prijavnice, formularji itd., da bo mogoče čimprej zbrati material za tisk razstavnega kataloga. Kdor hoče svojega psa (psico) razstaviti, naj vse predložene mu tiskovine izpolni čim natančneje in jih čimprej pošlje pristojni kinološki organizaciji ali pa naravnost na Ljubljanski velesejem, oddelak za razstavo psov. Kol bo razvidno na prijavnicah, znaša letos prijavnina za vsakega psa članov v JKS večletnih edinic: SLD, KLB, DBJ, KLJ, DLP, KLSp in KDZ po Din 80—, za vsakega psa nečlanov in inozemcev po Din 60—, za vsakega psa poklicnih lovcev, ki so njihova last, pasme braka ali brak-jazbečarja pa samo po Din 10— itd. Vsak razstavljalec naj dobro prečita vsebino prijavnice, preden jo izpolni, da ne nastanejo neljuba nesporazumjenja ali ovire v razdelitvi razstavnega blaga po pristojnih skupinah itd.

Zanimanje za to razstavo je vedno bolj živo, tudi iz inozemstva so se že začeli javljati, posebno iz Avstrije. Razstavljene pse bodo ocenjevali mednarodno priznani tuzemski in inozemski sodniki. Poleg drugih odlikovanj in nagrad se podeli tudi naslov »Prvak Jugoslavije — Ljubljana 1934« in pa izpričevalo sposobnosti za mednarodno prvaštvo v lepoti (C. A. C. J. B.), kar daje pravico za tekmovalje na vseh inozemskih mednarodnih razstavah psov onih držav, katerih vodilne kinološke organizacije so članjene pri Mednarodni kinološki zvezi FCJ v Bruslju.

Kdor ne podpira svojega glasila, zaničuje samega sebe in škodi skupnim interesom trgovstva.

Vpisale so se te izpremembe in dodatki:

A. Gorec, družba z o. z. v Ljubljani. Izpremenila se je družbena pogodba in zastopata dva poslovodji družbo kolektivno. Izbriseta se poslovodji: Fran Ogrin in Viktor Koebek, vpišeta pa Vilko Killer, ravnatelj v Zagrebu in Albert Killer, jurist v Ljubljani.

Hranilnica Dravske banovine v Ljubljani. Izbrise se član upravnega odbora Rado Hribar, vpiše pa Ivan Pipan, posestnik v Vižmarjih.

Jugo-Avto, družba z o. z. v Ljubljani. Izbrise se poslovodja dr. Erik Mühleisen, vpiše pa poslovodja ing. Artur Mühleisen.

Komisija in trgovina z usnjem Union, družba z o. z. v Ljubljani. Izbrise se poslovodja Kattan Kalmi, vpiše pa novi poslovodja Mlinar A. Edvard, trgovec, sedaj v Beogradu.

Standard, družba z o. z., prodaja izdelkov tovarn Carl Pollak, d. d. v Ljubljani. Izbrise se dosednji prisilni upravitelj Pavel Dereani, vpiše pa novo imenovani prisilni upravitelj ing. Alojzij Baudaž, uslužbenec higienskega zavoda v Ljubljani.

Ign. Vok, Ljubljana. Vpiše se Igu (Ignacij) Voku ml., trgovčevemu sinu podeljena prokura.

Kokra, tekstilna d. d., podružnica Maribor. Po sklepu občnega zbora se je družba razšla in prešla v likvidacijo. Likvidatorja dr. Sabothy in dr. Zenko, odvetnika v Kranju.

Valentin Stampach & Co., trgovina z lesom na debelo, Maribor. Izstopil je družabnik Edmund Heintz.

Union kisarna, družba z o. z., Moste pri Ljubljani. Izpremenil se je odstavek »Cetrli« družbene pogodbe. Načelstvo sestoji iz enega ali več poslovodij. Vsak poslovodja zastopa družbo samostojno. Izbrise se poslovodja Florian Schweiger.

Jos. Kunstel, Vrhnika. Vpiše se Vinku Kunstu, trgovcu na Vrhniki podeljena prokura.

Izbrisale so se nastopne firme:

Josip Ivančič, konfekcijska industrija in zaloga manufakturnega blaga v Ljubljani. Zaradi opusta trgovine.

Tovarnica strojil, družba z o. z. v Majšperku — zaradi fuzije z delniško družbo.

J. N. Kautzhammer, trgovina z železnino v Ormožu — zaradi prestanka obrta.

Alojzij Vehovec, krčma, mlin in žaga v Žužemberku — zaradi opusta obrta.

Ivan Vehovec, mlinarski obrt v Žužemberku — zaradi opusta obratovanja že od l. 1929.

Iz združnega registra

Vpisala se je Pašniška zadruga agrarnih kolonistov v Gaberju.

Pri Tiskovnem društvu v Kranju se izbriseta člana načelstva Josip Malnar in Franc Watzl, vpišeta pa župnik v Šmartnem pri Kranju Alojzij Šarec in trgovec Andrej Ogrizek v Kranju.

Zaščita, r. z. z o. z. v Ljubljani. Izbrise se člani načelstva: dr. Kobe, Ivan Jeras Arnold Vydra in Venčeslav Česnik, vpišejo pa tovarnar Josip Oihlač, trgovec Franjo Škrbec, Vlado Bavdek, banč. rav. v p. in posestnik Andrej Knez na Šujici pri Dobravi.

Konkurzi in prisilne poravnave

Uvedeno je poravnalno postopanje o imovini posestnika Hermana Goldnerkreuza na Rečici pri Bledu. Poravnalni sodnik dr. Štular, poravnalni upravitelj odvetnik Fran Kober. Narok za sklenitev poravnave dne 20. septembra ob 9. pri sodišču v Radovljici. Rok za oglasitev do 15. septembra.

V poravnalni zadevi trafikanta Franca Zemljča in njegove žene se razrešuje dolžnosti upravnega upravitelja dr. Bratkovič in se na njegovo mesto imenuje dr. Schreiber, odvetnik v Slovenjgradcu.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke. Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Zunanja trgovina

Izvoz naše pšenice v Českoslovaško

Českoslovaška izvozna družba je sklenila s Prizadom pogodbo, po kateri ji dobavi Prizad takoj 6000 vagonov, družba pa ima opcijo za nadaljnjih 4000 vagonov. Tri petine kupljene pšenice izvozi na Českoslovaško naša Rečna plovitba, dve petini pa českoslovaška Donavska družba. Kupnina za pšenico znaša približno 100 milijonov dinarjev. Naš klirinški dolg s Českoslovaško pa znaša okoli 160 milijonov Kč. To je tudi glavni vzrok, da je prišlo do kupčije, ker bodo sedaj mogli priti českoslovaški izvozniki v znatni meri do svojih terjatev.

Živahnost zunanja trgovina z Albanijo

V zadnjem času se je precej povečal naš izvoz na albanske trge. Zlasti se izvažajo iz naših južnih krajev sadje in razni kmetijski pridelki. Večinoma se izvažajo v Albanijo skozi Debro. Tudi uvoz iz Albanije se je znatno povečal ter se trgovinske razmere med Jugoslavijo in Albanijo vedno bolj normalizirajo.

Izvoz lesa v Španijo

V kratkem bo Španija razdelila celotni letošnji uvozni lesni kontingent v višini 59.825 q železniških prago, 143.856 kubičnih metrov brzojavnih drogov in jamskega lesa ter 127.825 kubičnih metrov gradbenega lesa. Te kontingente bo Španija razdelila med vse uvozne države. V jugoslovanskih izvoznikih krogih se v zvezi s tem nujno opozarja na potrebo, da se zopet obnovi jugoslovansko poslanstvo v Španiji, da bi bila zagotovljena prisotnost Jugoslavije pri razdelitvi teh kontingentov. Drugače se je bati, da bo Jugoslavija prikrajšana. Ta strah je tem bolj upravičen, ker namerava Španija razdeliti kontingente na podlagi uvoznih količin, ki jih je uvozila v prejšnjih letih vsaka uvozna država. Španska statistika pa se ne krije popolnoma z jugoslovansko, ker je šlo veliko našega lesa v Španijo tudi pod italijanskim in rumunskim imenom. Upoštevati je nadalje tudi to, da so bile jugoslovanske terjatve v Španiji blokirane skoraj poltudi leto in da je tudi zato nazadnje jugoslovanski izvoz lesa v Španijo. Posebno za izvoz bukovine bi bilo nevarno, če bi obveljala španska statistika o uvozu našega lesa v Španijo.

Ze v 24 urah

harva, plosna in komišna snaj oblike, klobuka itd. Škrobl in svetilnika snaj, evratnika in manšete. Pere, suši, menga in lika domače porile

tovarna JOS. REICH

Poljski most 4-6. Salsburgova ul. 2.
Telefon št. 22-72.

Izvoz lesa iz Avstrije

V zadnjem času izvažajo Avstrija zlasti okrogli les v Madjarsko. Izvoz se razvija zelo ugodno in je Avstrija zgradila na novo mnogo novih žag ob madjarski meji. Izvoz lesa v Italijo se razvija v smislu rimskega sporazuma brez vsakih ovir. Prav tako dobro napreduje izvoz lesa v Francijo na podlagi preferenčnega dogovora. Carina pa se vrača od francoskih oblasti zelo počasi. Kakor pišejo avstrijski listi, ni bila dosedaj povrnjena še prav nobena carina, pa čeprav traja izvoz na podlagi preferenčnega dogovora že več mesecev.

Izvoz jajc v Nemčijo

Po poročilu konzularno gospodarskega oddelka pri zunanjem ministertvu je dovolila Nemčija Jugoslaviji za neizrabljeni del majskega kontingenta nov kontingent jajc v višini 1514 stotov jajc. Ta jajca more Jugoslavija uvoziti v Nemčijo v dveh enakih kontingentih v mesecih septembru in oktobru.

*

Jugoslovansko-madjarska trgovinska pogodba se po vestih iz Budimpešte v kratkem zopet obnove.

Nemčija je v zadnjem času izvozila iz Jugoslavije 500 konj medjimurskega plemena.

Pogodba za izvoz lesa v Italijo se v kratkem obnove na podlagi tržaškega sporazuma, po katerem bi bile na italijanskem lesnem uvozu udeležene: Avstrija z

42,5 %, Jugoslavija s 30 %, sovjetska Rusija z 18 % in Rumunija z 8,5 %.

Ceno bombažnega prediva je Avstrija ponovno povišala za 5 zl. grošev za kg radi zvišanja cene za ameriški bombaž.

Dobava-prodaja

Dne 24. avgusta bo v pisarni referenta inženjerije Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani zaključna direktna pogodba za oddajo popravila pločevinastih delov na strehi vojašnice Kr. Aleksandra I. v Ljubljani.

Dne 25. avgusta bo v Intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani druga javna ustmena licitacija za nabavo 10.000 kilogramov jedilnega olja.

Direkcija državnega rudnika v Kaknju sprejema do dne 30. avgusta ponudbe o dobavi cinkovega belila in artimočila, dalje G-žice raznih dimenzij in raznega električnega materiala.

Mašinsko oddeljenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do dne 30. avgusta ponudbe o dobavi 200 prozornih stekel za brzinomere, 600 vodostajskih stekel, 100 prozornih šip, 500 gledalnih stekel za lubrikatorje, 100 rdečih signalnih šip in 80 steklenih obločnic.

Dne 31. avgusta bo v štabu komande 45. pešadijskega polka (Melska kasarna) v Mariboru prva ustna licitacija za dobavo ljudske hrane: olje, kis, krompir, kava, cikorijski, ječmen, kavine konzerve, paprika.

Dne 31. avgusta bo pri Intendanturi Komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu prva ustmena javna licitacija za nabavo večje množine razne ljudske hrane, krompir, čebula, mast, kava itd. itd.

Dne 31. avgusta bo pri 2. bataljonu 2. pontonskega polka v Ptujju prva ustna licitacija za dobavo ljudske hrane: čebula, kis, kava, čaj, maslo, olje, paprika.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesantom na vpogled.

Prodaja lesa (tramo, hlodov in drv). Zač. drž. uprava razlaščenih gozdov v Ljubljani prodaja v skrajšanem roku potem pisane očitne licitacije iz svojih gozdov: A. Kočevje ca 45.000 tesanih tramo (ca 7000 m³) in okoli 4500 jelovih hlodov (ca 2000 m³) — B. Straža pri Novem mestu ca 8500 tesanih tramo (ca 1500 m³) — Rogatec ca 700 m³ porabnega mehkega, ca 480 m³ bukovnega lesa in ca 7700 kg bukovnih drv — vse v panju. Natančne ponudbe na upravo razlaščenih gozdov, Ljubljana, Stari trg 34/II.

Ponudbe-poupraševanja

Izvoz lesa v Maroco. Firma »Sibomac« Société industrielle du bois au Maroc, Casablanca 9, Rue de Quiconces et de Camiran, želi stopiti v takojšnje poslovne zveze z izvozniki jugoslovanskega lesa, zlasti z izvozniki zabojev in desk za zaboje. Interesanti naj se obrnejo s ponudbami neposredno na imenovano tvrdko.

Izvoz hrastovih drog v Češko. Tvrdka Bankovna kuća Alex Suchanek, Brno, Masarykova ul. 27 želi zveze s firmami, ki izvažajo hrastove doge za sestavo sodov za pivo. Ponudbe fob Hamburg je poslati neposredno na imenovano firmo.

Veletrgovina A. ŠARABON v Ljubljani

prigotovi

špecertjsko blago

več vrst žganja, moko ter deželne pridelke — kakor tudi razno vrstno

rudninsko vodo

Lesna pražarna za kavo in mlina za čitave z električnim obratom

Telefon št. 26-66. Centri na razpolago!

Razno

Konferenca vseh obrtniških zbornic in obrtniških zborničnih odsekov v državi bo v dneh 3. in 4. septembra v Ljubljani. V glavnem se bo na konferenci sklepalo o organizaciji obrtniškega vsedržavnega tedna, ki bo od 1. do 8. decembra.

Generalni konzulat je otvorila Albanija v Zagrebu. Za generalnega konzula je imenovan zagrebški veleindustrialec dr. Marić.

Finančno ministertvo je razpisalo natečaj za sprejem 30 konceptnih praktikanov. Prošnje je treba vložiti najkasneje do dne 1. septembra.

20.000 Jugoslovancev živi v Avstraliji in v Novi Zelandiji.

70.000 židov je dosedaj pobegnulo iz Nemčije. Koliko se jih je naselilo v Jugoslavijo?

Dve smrtni nesreči sta se pripetili v treh dneh na ljubljanskem tramvaju, ki se pač ne more ponasati, da vozi posebno hitro. Je sicer res da ljubljanci ne poznajo cestne discipline, toda dve smrtni nesreči v treh dneh bi morale biti tudi opomin tramvajski družbi ko policiji, da morda le ni za varnost ljudi dovolj preskrbljeno.

Mednarodna fotografska razstava se odpre dne 16. septembra v Stockholmu. Na razstavi bo zastopanih 20 držav, med njimi tudi Jugoslavija.

Italijanske lovsko bojne letalo je padlo v Qvigliansko jezero. Pilot in opazovalec sta mrtva.

Silna povenjen je bila v Anatoliji. Povodenj je zahtevala tudi mnogo človeških življenj. Vesti o silni povodnji prihajajo tudi iz Alžira, kjer je utonilo 12 ljudi.

Postarja na Kubi stavkajo in je zato Kuba že več dni odrezana od vsakega prometa.

100 milijonov Kč podpore namerava českoslovaška vlada dovoliti od suše in elementarnih neugod prizadetim krajem.

Na Poljskem je bilo v l. 1933 728 kinogledališč, od teh 421 za zvočne in 307 za ne-misne filme. V vseh gledališčih je bilo prostora za 252.684 gledalcev.

Vseč suše in povodnji je nastal v nekaterih japonskih provincah glad. Province Nagana je proglasila moratorij za svoje provinčne dolgovce, da bi mogla nakupiti za svoje gladno prebivalstvo živila. Njenemu primeru je sledilo še šest drugih provinc.

Home sapiens. Na neki mehiški farmi se je sedem delavcev stoplo zaradi par glav živine. Obdelovali so se z noži tako temeljito, da je šest delavcev obležalo mrtvih, eden pa težko ranjen.

Mestec Stefanesti v Sev. Rumuniji je obiskala roparska tolpa znamenitega roparja Kerojua. Najprej so ujeli in zvezali vse stražnike, nato pa so opleniili vse hiše bogatejših meščanov. Kdor se je upiral, je bil do krvi pretepen. Nato so s plenom odšli.

Irzna poročila

Zagrebski letni sejem

Zagrebski letni sejem z dne 21. avgusta je eden največjih zagrebških sejmov, letošnji pa je tudi bil v razmiki največji, ker je bilo vreme zelo ugodno, dočim je pri vseh letošnjih sejminih vreme zelo nagajalo. Kako velik je bil letošnji sejem, se vidi najbolj pri dogonu živine, ko je bilo letos postavljenih na trg 1410 glav živine več, ko na lanskem sejmu. V začetku je bila kupčija na sejmu še malo medla, kmalu proti koncu pa je postala zelo živahna. Na sejmu je prišlo tudi dosti tujih kupcev in sicer so kupovali italijanski trgovci bike in junce za Rim, Napoli, Bari in Trst, avstrijski trgovci pa so zlasti kupovali konje. Tudi v Italijo je šlo mnogo konj. Slovenski mesarji so kupovali zlasti pitane prešiče.

Dogon: 198 bikov, 1022 krav, 303 junce, 578 volov, 218 juncov, 516 telet, 2974 konj in žrebet, 8 koz, 1206 prešičev in 446 puiškov.

Cene: bikli po 3-50 do 5, krave za klanje po 2-80 do 3-25, za klobase pa 2 do 2-15, junice za klanje po 3 do 4-75 za kg žive teže, junice za rejo po 3-50 do 1000 Din žival, volli I. vrste po 4-75 do 5, II. vrste po 3-50 do 3-75, bosanski po 2-75 do 3-75, junci po 3-50 do 5, živa teleta po 4 do 5-50,

zaklana po 7 do 8, pitani prešiči po 7-50 do 8, nepitani po 6 do 7, zaklani prešiči po 10-50 do 10-75, prešiči do enega leta po 10-50 do 10-75 za kg, pujski po 70 do 140 Din za žival, ovce po 70 do 90, zaklana jagnjeta po 7 do 8, koze po 7 do 8, lahki konji po 4 do 5 tisoč za par, srednji po 5 do 6, težki po 6 do 7 tisoč za par in jahalni po 3500 do 4000 Din žival, lahka žrebata po 1500 do 2000, srednja po 2000 do 2500 za žival, konji za klanje po 1-50 do 2 Din za kg.

Deželni pridelki: detelja po 40 do 45, otava po 40 do 45, seno po 30 do 35, slama za steljo po 30 Din za sto kg. Krompir je bil po 0-65 do 0-75, zelje pa po 0-80 do 1-— dimar za kg.

Živina je bila v splošnem zelo dobra, nekateri živinorejci pa so se postavili z naravnost krasno živino. Tako je tehtal neki 3 in pol leta stari bik skoraj tisoč kg. Mnogo volov je tehtalo par od 1600 do 1800 kg.

*

Mariberski svinjski sejem. Na svinjski sejem dne 17. avgusta t. l. je bilo pripeljanih 292 svinj in 1 koza; cene so bile te: mladi prašiči 5-6 tednov stari komad Din 60-90, 7-9 tednov stari 110-125, 3-4 mesece stari 200-280, 5-7 mesecev stari 300 do 350, 8-10 mesecev stari 400-500, 1 leto stari 580-600, 1 kg žive teže 5-6, 1 kg mrtve teže 8-50-9-50. Prodane so bile 108 svinje.

Naše sadje na tujih trgih

Poročilo Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine z dne 19. avgusta pravi med drugim: Od sobote do nedelje je prišlo na dunajski trg zopet 47 vagonov svežih češpelj, da je bilo zjutraj že 70 vagonov naših češpelj na prodaj. Cena je zato še naprej padala. Najboljše in navedbe češplje so se plačevale le po 25 do 27 grošev, srednje po 24 do 25, in slabše po 18 do 20 grošev. Tendencia za cene je zelo slaba. Trg na Dunaju prenatrpan.

V soboto je bilo na praškem trgu prodanih 18 vagonov naših svežih češpelj. Cena je znašala le še 120 Kč za 100 kg. (Prve sveže češplje so se prodajale po 270 Kč!)

Poročilo z dne 21. avgusta pa pravi: Na dunajski trg je prišlo danes 21 vagonov naših svežih češpelj. Neprodanih svežih češpelj pa je ostalo še od preje od 50 do 60 vagonov. V hladilnice je bilo spravljeno 30 vagonov češpelj, ostanek pa je v skladiščih za stojnicami. Na trgu je zelo malo kupcev, da je bila kupčija zelo slaba. Češplje so se danes povprečno prodajale po 25 grošev, slabše vrste pa po 18 do 20 grošev.

Na trg so danes prišli trije vagoni grozdja iz Smedereva. To grozdje se je prodajalo po 90 grošev. Bolgarskega grozdja sta prišla na trg 2 vagona in sicer 1 vagon »damiatec in en vagon »cauša«. To grozdje se je prodajalo po 80 do 90 grošev.

Praški trg: Dne 20. avgusta je bilo prodanih 14 vagonov naših svežih češpelj po povprečni ceni 90 Kč za 100 kg. (Cena je torej padla še pod 100 Kč.) Tendencia je še naprej zelo slaba! Na trgu so bili nadalje prodani trije vagoni smederevskega grozdja po ceni 500 Kč za 100 kg.

Varšavski trg: Naše sveže češplje se prodajajo na varšavskem trgu na debelo po 70 zlotov za 100 kg. Blago prihaja na trg v dobrem stanju. Tendencia je kolebajoča. Sveže grozdje se prodaja v Varšavi po 180 zlotov za 100 kg.

Švicarski trg: Sveže češplje se prodajajo (le dobro blago) franko postaja Buhs ne-carinjeno po 18 šv. frankov za 100 kg, dobro grozdje pa po 30 šv. frankov.

Program ljubljanske radio-postaje

Petek, 24. avg.: 12.15: Havajske pesmi (reproduc. koncert) — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, Ob Dravci, ob Savci, ob lepi Donavi (revija nar. pesmi) — 19.00: Moje srečanje s Hitlerjem (Br. Kozine) — 19.30: Prizori iz narave (Joža Herfort) — 20.00: Plošče — 20.15: Prenos iz Zagreba — 21.45: Čas, poročila — 22.00: Lahka glasba.

Sobota, 25. avgusta: 12.15: Reproduc. koncert citer in mandolin — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, Nekaj za me, nekaj za te, nekaj za njé (pestra revija gramof. plošč) — 19.00: Koroška ura — 19.30: Zunanji politični pregled (dr. Jug) — 20.00: Operne arije poje Tone Petrovič, vmes poje mladinske pesmi Nuša Kristanova — 21.00: Radijski orkester — 22.00: Čas, poročila, harmonike v reproducirani glashi.